07/05/2019

Ο Ιερομάρτυς Μελχισεδέκ Επίσκοπος Κισάμου

/ Βίοι Αγίων

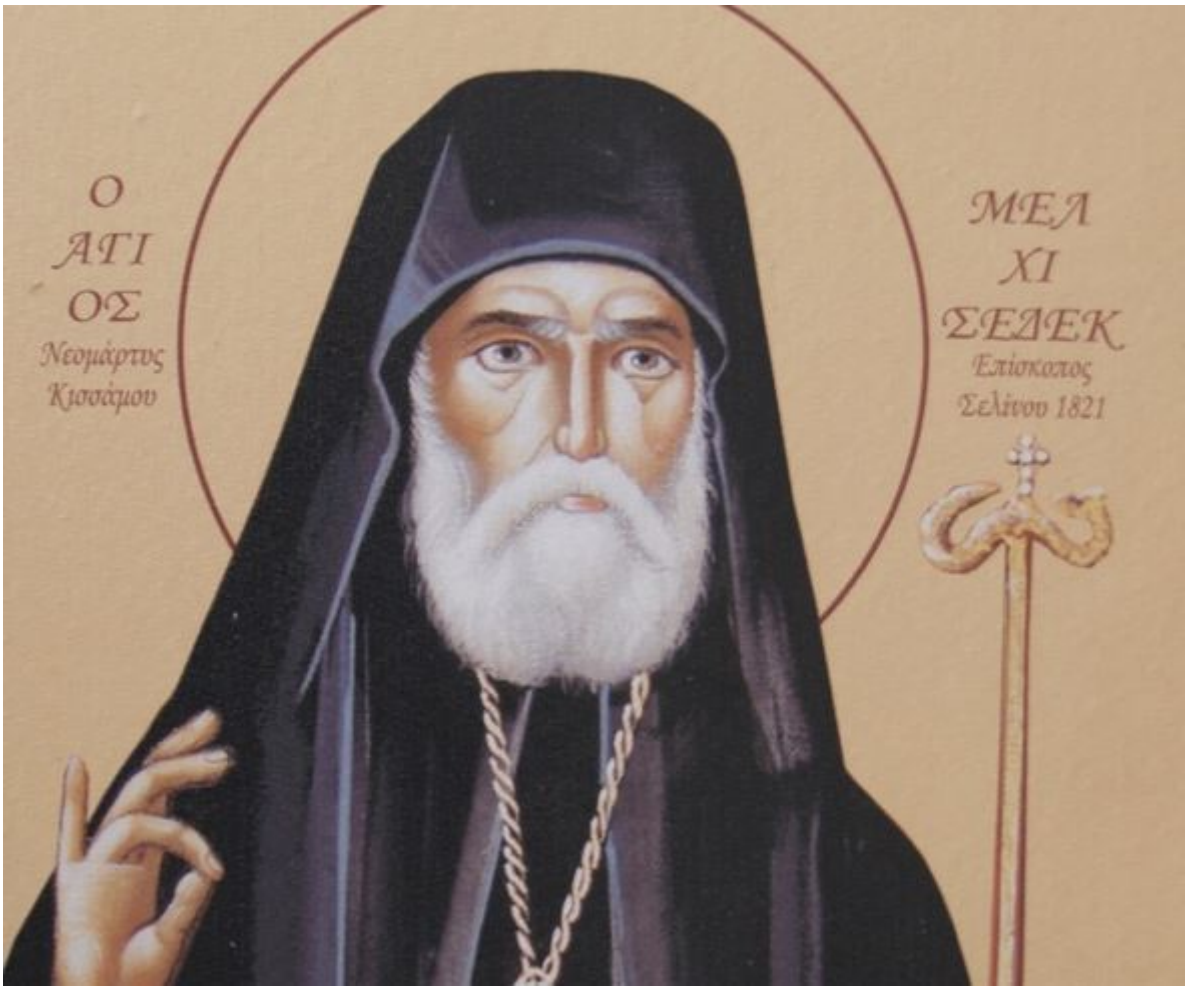

Ο Μελχισεδέκ Δεσποτάκης, καταγόμενος από το Ηράκλειο της Κρήτης, σε νεαρή ηλικία γίνεται μοναχός και μεταβαίνει εις τις παραδουνάβειες ηγεμονίες και στην πόλη Ιασίου της Ρουμανίας μαθητεύει ανώτερες σπουδές κοντά στον διδάσκαλο Κλεόβουλο.

Τον Ιανουάριο του 1818, εχειροτονήθηκε επίσκοπος της επισκοπής Κισσάμου και Σελίνου διαδεχόμενος τον Ιωαννίκιο.

Γενναίος και με ακμαίο εθνικό φρόνημα είχε μυηθεί εις τα της Φιλικής Εταιρείας υπό του εκ Κίου της Μικράς Ασίας Πάγκαλου Βαρνάβα. Αναδείχθηκε πρωτεργάτης της επαναστάσεως του 1821. Γενναίου και ατρόμητου χαρακτήρα ο επίσκοπος απέκρουε απτόητα πολλές και άδικες απαιτήσεις των Τούρκων Γενιτσάρων.

ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Κατά τα μέσα περίπου του Μαϊου του 1821, οι Τούρκοι των Χανίων γνωρίζοντας ήδη τις κινήσεις του Επισκόπου στην επαρχία του Σελίνου μόλις αυτός επέστρεψε στην έδρα της Επισκοπής του που τα χρόνια εκείνα ήταν το χωριό Επισκοπή Κισσάμου με μητροπολιτικό ναό την αρχαία Εκκλησία της Ροτόντας (Μιχαήλ Αρχάγγελλος) παρουσιάστηκαν εις τον Τούρκο διοικητή των Χανίων τον Σερίφ Πασά και απαίτησαν την σύλληψη και την φυλάκιση του επισκόπου.

Ο πασάς, υπακούοντας στις απαιτήσεις του όχλου, διέταξε να συλληφθεί ο επίσκοπος με την κατηγορία «ότι περιήρχετο την επαρχία του, κινών τον λαόν των Χριστιανών εις αποστασίαν». Στις φυλακές των Χανίων που τον οδήγησαν τον έκλεισαν στο φρούριο της Σπλάντζιας (Τουρκικής συνοικίας τότε) μαζί με τον Ιεροδιάκονο Καλλίνικο, Βεροιέα την καταγωγή, τον οποίον μισούσαν οι Τούρκοι δια τον νέο τρόπο διδασκαλίας που εφάρμοζε και εμπαικτικώς τον αποκαλούσαν (Νιζαμζετιτλήν). Αυτόν συνέλαβαν εις το χωριό Περιβόλια Κυδωνίας και εις την οικία του Κωνσταντίνου Γερακάκη.

Εις τους φυλακισμένους επιίσκοπο και διάκονο, οι Τούρκοι αποφάσισαν σε αυτούς πρώτα να δώσουν το πρώτο σημείο των μελετηθέντων κατά των Χριστιανών της Κρήτης σχεδίων τους. Έλπιζαν με τρομοκρατία και σφαγές αμάχων να καταπνίξουν το μελετώμενο επαναστατικό κίνημα. Ο τουρκικός όχλος με αλλαλαγμούς και οχλαγωγία απαίτησε από τον πασά την παράδοση στα χέρια τους του επισκόπου και του διακόνου. Ο πασάς έδωσε την άδεια και αφήνουμε σε αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων να μας δώσουν την συνέχεια του μαρτυρίου.

«Τον επίσκοπο αυτό μετά πικροτάτας κολάσεις απηγχόνισαν, αφού πρώτα τον περιτριγύρισαν εις τα σοκάκια της πόλεως (Χανίων) γυμνόν, τίλλοντες και ανασπώντες τας τρίχας των γενείων του και κατακτυπώντες τον κατά κεφαλής…. Τέλος κρεμάσαντες, εξόρυξαν και τους οφθαλμούς του, μεληδόν κατακόψαντες το μακάριον εκείνον σώμα του, καίτοι νεκρόν. Τα ίδια ταύτα κατεπράξαντο και εις τον μακαρίτην διδάσκαλον Καλλίνικον» έγραψαν οι Κρήτες Φιλικοί προς τους Υδραίους τη 25η Μαϊου1821.

Ο Γάλλος πρόξενος Χανίων, αυτόπτης μάρτυρας του μαρτύριου, μας διέσωσε στις σημειώσεις του αρχείου του Γαλλικού προξενείου Χανίων ότι ο Μελχισεδέκ τις τελευταίες στιγμές της ζωής του εφώναξε «Φάτε θεριά τις σάρκες μου μα τον πνεύμα μου που παραδίδω σήμερα στον πλάστη μου δεν μπορείτε να μου το βλάψετε. Έχω ελπίδα σταθερά πως ο Θεός θα τιμωρήσει την κακία σας πολύ

γρήγορα γιατί χύνετε άδικα των Χριστιανών το αίμα.

Ο περιηγητής Pashley αναφέρει πως «……ο επίσκοπος Κισσάμου παρεδόθη εις την μήνιν του όχλου όστις άνευ διακρίσεως εις το αξίωμά του, τον έσυρεν από την γενειάδα ημίγυμνον δια μέσου όλης της πόλεως και τον απηγχόνισε θηριωδώς εις την οδόν προς την μητροπολίν του. Αδυνατώ να περιγράψω την αγρίαν χαρά του όχλου και ακόμα ολιγότερον την αγανάκτησιν των δημίων, οίτινες παρά τας θηριωδίας των δεν ηδυνήθησαν να κάμψουν το φρόνημα του δυστυχούς και άξίου καλυτέρας τύχης επισκόπου..».

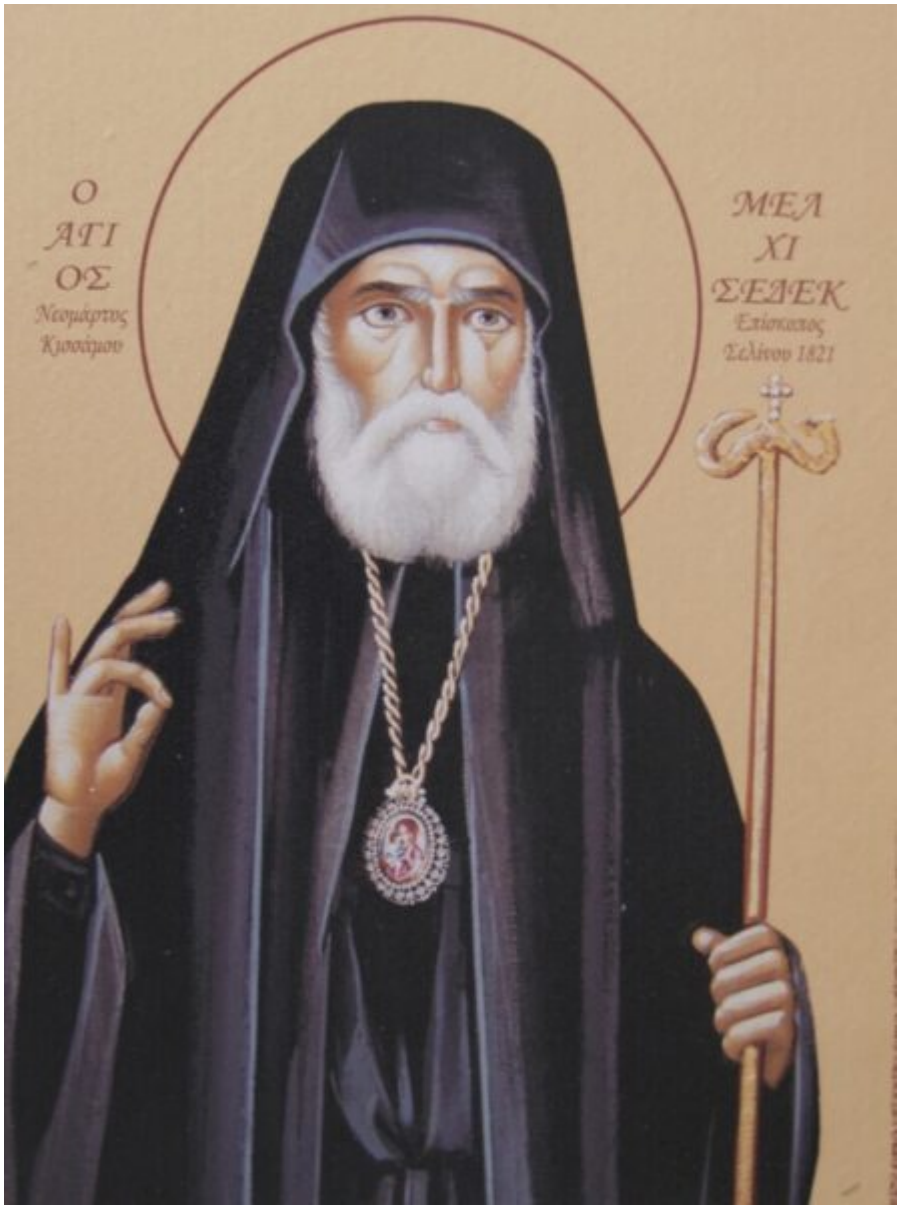

Τον επίσκοπο Κισσάμου Μελχισεδέκ και τον Ιεροδιάκονο Καλλίνικο κρέμασαν «με ανεκδιήγητον καταισχύνην» στον Πλάτανο της Πλατείας

Σπλάντζιας στα Χανιά στις 19 Μαϊου 1821 ημέρα της εορτής της Αναλήψεως του Κυρίου. Εκεί πριν αρκετά χρόνια στήθηκε αναμνηστική πλάκα στην οποία αναγράφεται: «ΣΤΙΣ 19 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ 1821 ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΚΡΕΜΑΣΑΝ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΠΛΑΤΑΝΟ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟ ΚΙΣΣΑΜΟΥ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟ ΕΚ ΒΕΡΟΙΑΣ.ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.»

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2000, το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο με Πατριαρχική και Συνοδική πράξη κατάταξε εις το Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας τον Ιερομάρτυρα και Εθνομάρτυρα Επίσκοπο Κισσάμου και Σελίνου Μελχισεδέκ καθώς και όλους τους Επισκόπους και των μετ’ αυτών μαρτυρησάντων κληρικών και λαϊκών που μαρτύρησαν από τους Τούρκους κατά τα έτη 1821 και 1822.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΑΓΙΟΥ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ

Ήχος γ’ (Θείας Πίστεως.)

«Θείου Πνεύματος τη βακτηρία, ποιμαινόμενος, ποιμήν εδείχθης, Μελχισεδέκ της Κισσάμου ουράνιος, και δι’ αγχόνης τελέσας τον δρόμο σου, τους ουρανούς κατοικίαν κεκλήρωσαι. Όθεν πρέσβευε, Χριστώ τω Θεώ πανένδοξε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.»

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΒΕΡΟΙΕΑ

Ήχος α’ (Της ερήμου πολίτης)

«Της Βεροίας τον γόνον, και της Κρήτης ωραϊσμα, τον τροπαιοφόρον οπλίτην, ανυμνούμεν Καλλίνικον, μαρτύρων γαρ ζηλώσας την τιμήν, αγχόνην ετελεύτησεν το ζήν, και εδείχθη Ορθοδόξοις υπογραμμός, τοις πίστει ανακράζουσι, δόξα τω δεδωκότι σοι ισχύν, δόξα τω σε θαυμαστώσαντι, δόξα τω δοξασθέντι Ιησού τοις θείοις άθλοις σου.»

ΚΟΙΝΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΑ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ (Ποίημα Ιωάννου Διδασκάλου)

Ήχος α’ (Της ερήμου πολίτης)

«Των Χανίων το κλέος και της Κρήτης το καύχημα Μελχισεδέκ της Κισσάμου και Σελίνου τον πρόεδρον τιμώμεν το μαρτύριον αυτού άμα και Καλλινίκου του σεμνού, ότι η εν αγχόνη άθλησις αυτών εδείχθη λύτρον της δουλείας των Κρητών.

Δόξα τω αθλοθέτι Ιησού, Δόξα τω ημάς ελευθερώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δι’ ημών πταισμάτων άφεσιν.»

(Τον Βίο του Αγίου Ιερομάρτυρος Μελχισεδέκ λαμβάνουμε εκ της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου)